

N. V. "DE NOORDZEE"

DROOGDOK- EN ALGEMEENE
SCHEEPSHERSTELLINGSWERKEN

■ MOTORSPECIALISTEN ■

Londenstraat 10-12

GENT

BUITENLAND

NEDERLAND

DE DETAILHANDEL

Een erkenningsstelsel werd in Holland voor den kleinhandel ingevoerd. Wie als kleinhandelaar in visch wil worden erkend, moet kunnen bewijzen dat hij vanaf 1 Mei 1939 onafgebroken aan vischhandel gedaan heeft en dat hij er zich heden ten dage nog uitsluitend mee bezig houdt, 't zij in een winkel, 't zij van afnemers.

Wie geen erkenning kreeg, zich nog niet aanmeldde bij de Visscherijcentrale en toch den kleinhandel in visch wenscht te blijven uitoefenen, hoeft een erkenning aan te vragen. Wie nu in 't bezit is van een dergelijke erkenning mag handel uitoefenen in gelijk welke soort visch of schaaldier.

Sommigen hebben hieromtrent opgeworpen dat dit niet juist was. Doch mag opgemerkt worden dat wie zich in een zekere soort gespecialiseerd heeft en dus een groot deel vakkennis opgedaan heeft, niet zal gaan veranderen alhoewel hij er niet zou kunnen van belet worden.

De jongere visschers, die altijd bij vader in 't bedrijf geweest zijn, protesteeren niet ten onrechte tegen dit besluit betreffende het uitoefenen van den vischhandel op 1 Mei 1939. Zij die intusschen zelf een bedrijf gaan openen zijn, worden dit nu ontzegd. Men hoopt echter dat weldra maatregelen zullen getroffen worden teneinde iedereen tevreden te stellen.

NOORWEGEN

EEN ONVERWACHT VOEDER VOOR KOEIJEN

Binst de Duitse bezetting waren de Noorsche boeren gedwongen naar «ersatz» voeder voor hun vee uit te kijken. Ze ontdekten dat versche haring gewillig door de koeien werd gegeten. Een moes van schors vervaardigd bracht dat diët in evenwicht. Aan dit moes werd stroop bijgevoegd om het een smaak te geven. De boeren die deze proef gedaan hebben zijn er heel tevreden over. De melk die deze koeien gaven had een kleiner vetgehalte dan andere melk, maar smaakte niet naar visch.

ENGELAND

STOKEN MET OLIE

Te Fleetwood zullen proefnemingen genomen worden om trawlers die met steenkool gestookt werden, met olie te stoken. De heer H. Thompson vertelt dat drie trawlers met dit doel door de Vickers Armstrong's Barrow Scheepswerven aangekocht werden. Indien de proefnemingen slagen, zal gansch de vloot van Fleetwood heruitgerust worden in dien zin.

NOG OVER HET VERVRIEZEN VAN HARING

Zoals vroeger gemeld, werden te Fraserburgh en te Yarmouth hoopvolle proeven gemaakt voor het vervriezen van haring. Proeven die, wat het resultaat op gebied van smaak en voedzaamheid van de visch betreft, volledig voldoende gaven. Die proeven hebben nu aangetoond dat de visch beter bewaart en minder vocht verliest bij het ontdooien indien de vervriezing vlug gebeurt. Dit is van groot belang, daar zoodoende een voorraad voor een groot deel van het jaar kan opgestapeld worden. Dit vlugge vervriezen van haring brengt kosten mee die volgens de Regeering niet door haarszelf dient gedragen te worden. Het is juist, zegt ze, dat indien de verbruiker ook buiten het seizoen lekkere haring in zijn teloor krijgt, hij daarvoor een hogere prijs betaalt dan voor «versche» haring. De visscher, ook, moet er zijn deel in hebben en de prijs zal daarom moeten lager geplaatst worden dan deze voor «versche» haring.

Het Ministerie van Voedselvoorziening voorziet het openen van een nieuwe proefplaats te Lerwick en verheugt zich dat de plannen door haar gemaakt het stadium bereikt hebben waar ze kunnen practisch omgezet worden voor het publiek.

MODERNE TRAWLER

Verleden week verliet de trawler «Northella» de haven van Hull voor haar eerste vaart en wel naar de Witte Zee. Die is, naar verluidt, de modernste en meest luxueuze trawler welke voor het oogblik in de vaart is. De kwartieren van den «patron» hebben allen paneelen in notelaar, een rijke elektrische verlichting en een electrisch vuur ingebouwd. De badkamer is pastelgroen met spiegelmijsting, kraantjes en andere van sprankelend chrom dat aan het geheel een uitzicht geeft dat een eerste rang hotelier zou groen doen worden van afgunst. Er is zelfs een stortbad. Het vaartuig biedt bovendien ruim voor 32 mannen. Ieder waarvan zijn

DE BELGISCHE VISSCHERIJALMANAK 1946

is te verkrijgen voor den prijs van 32 fr. mits storting van de som op postcheckrekening 1070.98 van den h. P. Vandenberghe, 28, Spaarzaamheidsstraat, Oostende.

Zij is ook nog te verkrijgen ten bureele van Hulp in Nood, Vindictivelaan 20, Oostende; Hand in Hand, Visschershaven, Zeebrugge; Drukkerij van «Het Nieuw Visscherijblad», 44, Steenweg op Nieuwpoort, Oostende.

Bericht aan Zeevarenden

NOORDZEE

Havens Oostende en Nieuwpoort GETIJSEINEN:

Dag- en nachtgetijseinen zullen vermeld worden vanaf 25 April 1946 te Oostende op een mast, geplaatst op het Oosterstaketsel van de havengul. De waterhoogten zullen opgegeven worden ten opzichte van het peil van het Laag Water Stroomtij naar het in dit bericht aangeduid stelsel. Ligging van den getijmast: 51°14'23" N. en 2°55'08" E.

Te Nieuwpoort zullen dag- en nachtgetijseinen vermeld worden vanaf denzelfden datum en naar hetzelfde stelsel als opgegeven voor Oostende. Toch zullen slechts de waterhoogten geseind worden wanneer het peil van de zee hoger staat dan + 4 voet boven het vlak van het Laag Water Stroomtij. De seinen zullen geseind zijn op een mastje, staande op het loodsengebouw van den zeedijk, westkant der havengul. Ligging van den getijmast: 51°09'10" N. en 2°43'18" E.

eigen kleerkast en nog een klein kastje bezit. Er zijn voor hen baden met warm en koud water, radiatoren om hun kwartieren te verwarmen en een speciale droogkamer. Het schip loopt 13 kn. en kan 340 ton kolen meedragen. De eigenaars mogen er wel fier op gaan.

HET ONGELUK VAN DE EENEN IS HET GELUK VAN DE ANDEREN

De walvissen hebben het binst den oorlog beter gehad dan ze het ooit hadden. Ook hebben ze er gebruik van gemaakt om zich te vermenigvuldigen op een verrassende manier. Het internationaal comité schat op 16.000 het getal dat gedurende dit seizoen zal kunnen gevangen worden.

Thans zijn 4.000 man op 250 vaartuigen aan het werk.

SPANJE

VISCHMEEL IN SPANJE

Deze industrie is nog heel jong in Spanje. De eerste proeven werden in Gallicië genomen met een ultra-moderne uitrusting, waar alles automatisch werkt. 4 personen volstaan om 1.000 kg. afval te verwerken. Deze afval vooral geleverd door conservenfabrieken, bestaat uit versche hoofden en conservenafval.

Onze Visscherij in Oorlogstijd

Het Bevrijdingsjaar

(Vervolg)

DE SAMENSTELLING DER VANGSTEN VAN DE TRAWLVISSCHERIJ

Bij den totalen trawlaanvoer in den loop van 1944, waren er slechts 9 vischsoorten waarvan er een noemenswaardige hoeveelheid ter markt aan-

gevoerd werd. De schol alleen was er voor meer dan 88 t.h. in vertegenwoordigd; de bot volgt voor 6,63 t.h. en de schar 0,59 t.h. Dit geeft een gezamenlijk totaal van 96 t.h. De trawlvisscherij hing bijgevolg bijna uitsluitend af van de platvissen. Dit blijkt uit de hiernavolgende tabel.

TRAWLVISSCHERIJ IN 1944: SAMENSTELLING DER VANGSTEN IN KG.

Vischsoorten	Sorteering			Totalen	Percent
	Groot	Middelsl.	Klein		
Roggen	2.988	3.908	2.210	9.107	1,32
Poor	1.768	—	—	1.768	0,25
Kabeljauw	536	169	36	741	0,10
Wijting	64	1.644	12.208	13.916	2,02
Tarbot-Griet	4	28	50	82	0,01
Schol (pladijs)	419.905	122.477	75.875	618.257	88,78
Bot	30.082	12.091	3.776	45.949	6,62
Schar (schulle)	1.349	1.239	1.643	4.231	0,59
Tong	244	479	580	1.283	0,19
Andere soorten	829	—	—	—	0,12
Totalen	457.749	142.035	96.379	696.163	100,00
Percenten	66	20	14	100	

Men merkt bijgevolg op dat bij den gezamenlijken aanvoer 66 t.h. bestaat uit de sorteering «groot»; 20 t.h. tot de sorteering «middelmatis» en 14 t.h. tot de sorteering «klein».

De sorteering «groot» meer en meer in de vangsten der kustvisscherijvaartuigen voorkomt, is alleen het gevolg van de bijna 5-jarige onderbreking van het visscherijbedrijf in open zee. Door deze lange onderbreking kregen de visscherijproducten gelegenheid zich te ontwikkelen en te vermenigvuldigen. Wanneer de vischstapel aangroeit, neemt de behoefte aan voedsel insgelijks sterk toe. Hieruit spruit voort dat de vischgronden overbevolkt worden en de voedselvoorraad ontoereikend is. Als dan wordt de voedselschaarschte door

een verspreiding der vischscharen te keer gegaan. Vandaar de buitengewone en geweldige opkomst van min of meer volwassen vischsoorten tot in de kustwateren.

Het lijkt dan ook geen twijfel dat de ongewervelde diertjes, die in de kustwateren vertoeven de geschikte prooi zijn van de vraatzuchtige vischen. De verdwijning van de garnaal, die voor de meeste vischsoorten een geliefkoosd voedsel is, wordt er, indien niet geheel, dan toch grootendeels door veroorzaakt.

DE ECONOMISCHE WAARDE VAN DE TRAWLVISSCHERIJ IN 1944

De cijfers van de hiernavolgende tabel geven hieromtrent de vereischte gegevens:

Vischsoorten	Aanvoer in kgr.	Opbrengst	Gemidd. prijs per kgr.	Percent
Roggen	9.107	88.793,—	9,75	1,08
Poor	1.768	8.785,—	5,—	0,09
Kabeljauw	741	14.153,—	19,10	0,13
Wijting	13.916	67.771,—	4,87	0,52
Tarbot-Griet	82	2.460,—	30,—	0,02
Schol (pladijs)	618.257	9.669.539,—	15,64	90,66
Bot	45.949	616.145,—	13,39	6,70
Schar (schullen)	4.231	49.122,—	11,61	0,61
Tong	1.283	44.379,—	34,59	0,15
Andere soorten	829	3.697,—	4,46	0,04
Totalen	696.163	10.564.844,—	15,33	100,00

Dank zij een zeer gunstig haringseizoen maakten onze visschers gedurende de oorlogsjaren een gulden tijdperk door. 1944 is slechts de bekrachtiging van deze vaststelling. In den loop van Januari, Februari, Maart en December 1944 werd officieel 49.127.811 kgr. aan wal gezet ter waarde van 257.921.008 fr.; de gemiddelde prijs was bijgevolg 5,25 fr. per kgr. Tege-lijktijd met de ijle-haring werd er 50.709 kgr. andere visscherijproducten ter waarde van 1.611.098 fr. buitgemaakt.

STRANDVISSCHERIJ IN 1944

De strandvisscherij werd in den loop van 1944 enkel op de Westkust bedreven, nl. vóór Middelkerke en tusschen Oostduinkerke en De Panne. Te Middelkerke telde men 183 visschers en 83 roeibootten; te Oostduinkerke en

De Panne, 172 visschers en 62 roeibootten; bijgevolg in totaal 360 strandvisschers en 145 roeibootten.

Globaal bracht de strandvisscherij 725.747 kgr. visscherijproducten ter markt, die 3.857.600 fr. opbrachten. De ijle-haring visscherij met 718.812 kgr. en 3.773.763 fr. vormde hier ook het voornaamste bestanddeel.

SAMENVATTING

In 1944 brachten de kustvisschers (trawl-, haring- en strandvisscherij) in het totaal 50.600.429 kg. visch ter markt. De opbrengst bereikte 272 miljoen 934.500 fr. In 1943 bereikte de totale vangst uit het kustgebied 61.900.568 kg. en de opbrengst 412 miljoen 294.380 fr. De vermindering is bijgevolg belangrijk en bedraagt wederzijds 11.300.138 kg. (12,4 t.h.) en 130.359.830 fr. (15,1 t.h.).

Scheepswerven St. Pieter

HEMIKSEM

bij ANTWERPEN

TELEFOON 776.85 - 714.38 Antwerpen

Nieuwbouw en Herstelling van alle Motorvisscherssloepen en Trailers

Voordeelige Voorwaarden

Zeer korte levertermijnen

Vakkundige afwerking

Moderne hellingsinstallaties

voor droogzetten

Belgische Zeelieden in den Oorlog

Nooit zal de man aan wal een voldoende besef hebben van den ontzaglijken strijd, welke door de Belgische Zeelieden, zoowel ter visscherij als ter koopvaardij, gedurende de oorlogsjaren gevoerd werd. Strijd welke gepaard ging met zware offers. Enkele heldenfeiten van de zeevisschers werden reeds door ons in herinnering gebracht. Wij waren nog zeer onvolledig. Thans bewegen wij ons op het terrein der koopvaardij. Wij blijven bij ons zevolk; koopvaarders en zeevisschers waren trouwens gedurende den oorlog vereenigd in den zelfden strijd voor het behoud der Natie. Niet zelden gebeurde het dat de zeelieden — hetzij visschers of koopvaarders — in den loop der oorlogsjaren van bedrijfstak veranderden, om naar gelang de omstandigheden in de zeevisscherij, koopvaardij of „Royal Navy” hun plicht te doen.

DE LAATSTE REIS VAN DE "GANDIA"

(Vervolg)

Een ontroerende ontvangst

Eindelijk de redding...

Den 17 Februari 1942, zes-en-twintig dagen na het torpilleeren van den steamer „Gandia”, kunnen de vier schipbreukelingen, overgebleven aan boord van de boot nr. 4, zich bijna niet meer bewegen. De eerste officier Hubert staat beweegloos aan het roer; Swartvaegher lijdt geweldig door een woude aan de hand, die verzwert; Wanders heeft de noodige kracht niet om een emmer te ledigen; hij schept met veel geduld het zeewater uit bij middel van een bliken doos; de matroos Michiels, die gedurende het verloop van dit tragisch avontuur blijk gaf van moed en toewijding, verzwakte op zijn beurt; hij ligt neer aan den voet van de mast en zuigt het regenwater op, dat aan de mast bevrozen is. Hun kleedij is bedekt met een laag ijs. Waarom goolen zij de vier lijken niet over boord, die van vóór in de boot liggen? Binnenkort is het hun beurt. Wie van de vier zal eerst beginnen te „zingen”?

Dezen dag rond 11 uur, uit Wanders plots de kreet: «schip!».

De officier ziet den starren blik van Wanders en zijn uitgestoken arm naar de zee. Hij denkt dat zijn einde nabij is, dat hij raaskalt, maar Wanders herhaalt met hardnekkigheid: «Schip, schip».

En het was waar! Op een halve mijl afstand, bemerkte de officier een klein vaartuig dat in hun richting koers zet. Het komt nader bij. Men bemerkte mannen op dek; zij betuigen hun vriendschap aan de schipbreukelingen.

Door een Portugeesch visscherij-vaartuig

Het is het Portugeesch visscherij-vaartuig „Joao Corte Real”, één van de moderne schepen van 1.200 Ton, die de visscherij op New-Foundland uitoefent, dat de redding bracht. De Portugeesche schipper spant, met kennis van zaken, zijn beste krachten in om op zij te komen van de boot. Na een uur vergeefsche pogingen, slagen enkele manschappen er ten slotte in, drie drenkelingen, in de boot opgetild door de golven, vast te klampen. De laatste overblijvende van de „Gandia” eerste officier Hubert, springt door een laatste krachtinspanning in de armen van zijn redders. Zij lossen hem niet meer en ook hij wordt veilig op dek gebracht.

Nooit zou een groot vaartuig er in gelukt zijn de vier overlevenden uit dezen rampspoedigen toestand te redden. In al hun tegenspoed hadden zij nog geluk. Zij werden opgepikt door een specialist. Nochtans was het manoeuvreeren zoo moeilijk en zoolastig geweest, dat eens de redding voltrokken, de tweede machinist in bezwijming viel: het werk had te veel van zijn krachten gevegd.

De ontvangst die de Portugeesche visschers aan de vier Belgische zeelieden bezorgden was ontroerend. De vier geredden waren slechts ijsblokken. In zijn vreugde wilde de eerste officier Hubert den kapitein op dek te gemoet gaan. Hij viel echter. Ook de anderen konden geen stap meer zetten. Zij waren volledig uitgeput. Zij werden eerst bij een groot vuur gebracht; men gaf hun een buitengewone hoeveelheid Portugeesche alcohol. Hiervan waren zij zelfs niet dronken. Vervolgens dronken zij kokende koffie. Voorloopig bekwamen zij geen voedsel, niettegenstaande zij geweldig honger leden. Men legde ze te slapen, gekleed zoals ze gered werden en in dekens gewikkeld, 's Avonds kregen de vier overlevenden een weinig vleeschsap. De Portugeesche visschers, die eerst hun bed hadden afgestaan, offerden het eenig kleed, dat zij aan boord hadden aan hen op, om hen op te knappen. Den volgenden dag ontvingen zij een weinig voedsel. Gedurende vier dagen dronk Wanders dagelijks zijn vijftien liters water! Den vijftien dag mochten de schipbreukelingen ten slotte hun honger volledig stillen. De kapitein achtte het oogenblik gekomen om hen een groot bad te gunnen. Voor de eerste maal in één-en-dertig dagen konden zij zich ontkleeden. Zij waren overdekt met wonden, verzwoeren door het zeewater. Zij werden gewassen en verzorgd juist als kleine kinderen. Deze behandeling deed veel goed. Zij reddden Swartvaegher, die geweldig afzag van een verzwoeren woude. De Portugeesche visschers gebruikten hiervoor weliswaar de vreeselijke maar toch radikale middelen van de visschers van New-Foundland: zij verbrandden de voorarm, door haar in kokend water te dompelen, vervolgens rukten zij zorgvuldig het vleesch af... dit alles zonder de minste verdooving. Swartvaegher onderging deze behandeling met een buitengewonen moed, zonder een klacht te uiten; hij vergeogde zich niet met te weenen. Maar hij was gered.

Den 29 Februari, na twaalf dagen verblijf aan boord van den trawler, die de redding bracht, werden de vier overlevenden, behoorlijk hersteld, te Lissabon aan wal gezet.

De zee nam nochtans weerwraak op twee van deze manschappen, die haar ontsnapten waren: Wanders werd gedood bij de schipbreuk van de „Astria” in 1944, terwijl Michiels in een andere scheepsramp het leven liet.

Van de acht-en-twintig man in de boot nr. 4 van de „Gandia”, zijn er nog slechts twee in leven: de eerste en de vierde officier...

De tragische bijzonderheden van het lot der bemanning van de „Gandia” werden met veel moeite verzameld door den heer Paul Scarceriaux, die o.a. in „Wandelaer sur l'eau”, den heldenmoed van deze Belgische zeelieden beschreef.